

Moyert ¹⁾, hoewel nochtans by tvoorscreven privilegie geseyt es dat men soude kiezen de notabelste, redeliexste etc.

IV. *Tweede debat van Burgemeesteren; art. 1—51.*

Ende houdende eerst voor verhaelt het inhouden van heurluyder eerste debat oft advertissement, Zijne G. ende mijn heeren den adjointen voorscreven overgegeven opte eerste articulen, by de onbekende dolenten Zijne G. geëxhibeert, zonder dezelve alhier te repeteren omme des cortheyts wille.

1. Hoewel by den inhouden van dien genouchsaem solutie bevonden wordt (op) die laetste voorgenoomde articulen, omme nochtans dezelve mede int particulier te debateren voor zoeveele des noot sy, ende daeromme eerst comende op het 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7^e articulen der voorscreven nieuwe ende breder verclaringe der voorscreven onbekende dolenten, houdende in effect dat de privilegie der voorscreven stede nyet geobserveert geweest en soude zijn by dengeenen, die het kiezen competeert, taxerende in effect zoewel de zes-ende-dertich raiden, int kiezen van een nieuwe zes-ende-dertich raedt in de plaetse van den overleden, als oock de oude scepenen int kiezen van den burgermeesters; mits dat meester Adriaen Sandelijn pensionaris, een van de xxxvi raiden, eertijts geseyt zoude hebben, dat hy in de questie ende partyescap, gerösen tusschen Willem Dircxz. tot eenre, ende meester Hendrick Dircxz. ter andere, niet en zoude tot vrede spreken, alzoelange als zijn oogen open stonden, ende Mr. Henrick Dircxz. dat hy wesen soude een wreet, stuyr, nydich ende bitter mensch;

2. Seggen de voorscreven burgermeesters ende

1) Schepen in 1562.

regierders dat diegeene, die delectie competeert, zoevel van de zes-ende-dertich als van den burgermeesters, elcx in heur respect, heuren eedt eerlijcken ende deuchdelijcken int stuck voorscreven gequeten hebben, ende oversulcx geëligeert hebben op heur voorgedaen eede ende conscientie diegeene, die zyluyden gekent hebben te wesen van de vreetsamicxste, nutste ende oerbaerlijcxte poorteren der voorscreven stede, daarmede zy behooren te volstaen volgende tvorscreven privilegie, als wesende een saecke consistierende in de conscientie van degheenen, die tselfde op hooren eedt bevolen es ende daarvan voor God moeten verantwoorden.

3. Die voorscreven Sandelijn, hierop gehooft zijnde, heeft verclaert tselve onwarachtelijk over hem geseyt ende geposeert te wesen, ende niet te geloven dat tzelve hem mit deuchdelijcke ende wettelijcke getuygen, geen partye wesende, overghetuycht ende overgekent zal werden ende voorts tevreden te wesen persoonlick te compareren voor Zijnder G. ende tzelve, als zijns persoons concernerende, persoonlick te verantwoorden tegens dengeenen, die hem tzelve willen anseggen.

4. Ende genomen off de voorscreven Sandelijn de voorscreven woerden oft diergelijcke al gesproken mochte hebben, wes die burgermeesters niet en geloven, zoe en zoude dezelve nochtans niet importeren eenich feyt van discordie oft onvreedtsamicheyt, dan alleenlijk een naect negatijff om hemzelver niet te willen onderwinden ofte moyen om eenige concordie tusschen den voorscreven schout ende Mr. Hendrick Dircxz. te maecken, maer dies aengaende stil, ongemoyt ende in vrede begeert te blyven, zonder hem int stuck voorscreven noch voor deene oft dander eenichsins te willen moyen.

5. De burgermeesters zijn wel indachtich van

Joost Buyck gehoord te hebben dat hy geweest es by Willem Dircxz. in den jaere liiii in de goede weecke, (ende) zynen dienst hem gepresenteert heeft om tusschen den voorscreven schout ende meester Hendrick Dircxz. een accoordt te maecken, ende allen querelen doot ende te nyet doen, waerop die voorscreven schout den voorscreven Joost voor antwoordt gaff: „Cosijn, ick bedancke u van de goede dienst ende presentatie; de zaecke es uyt mynen handen; ick en can daer nyet meer inne doen”.

6. Ende dat insgelijcx Symon Cops, mede een van den burgermeesteren tegenwoirdich, deur versouck van meester Henrick Dircxzoon versocht heeft gehadt an den voorscreven schout, dat by den voorscreven twist tusschen hen beyden ter neder mochte leggen, maer en heeft den schout daertoe nyet willen verstaen, zeggende: „daer is te verde in de zaecke geprocedeert; de zaecke es uyt mynen handen; theeft mijn over de drye duyssent guldens gecost”.

7. De voorscreven Mr. Henrick Dircxz., verhoort hebbende van de clachte ende diffamatie by den schout achter zijn rugge op wagens ende wegen gedaen, heeft hem personelijck gevonden int volle collegie van scepenen, ter presentie van den burgermeesters, zeggende tegens den schout, daer present wesende, dat hy hem dagelicx diffameerde, als boven verhaelt es, zonder schulde, ende dat hy daeromme aldaer gecomen was omme hemzelve te verantwoerden, hoopende deur middel van dien alsoe den schout te vermurwen ende zijn zaecken zoe te verklaren, dat hy geen redenen zoude hebben hem vorder achter strate te dragen, ende tot zynen genougen zulcx te contenteren, dat zy voerts met den anderen goeden vrunden zouden blyven.

8. Ende die voorscreven Mr. Henrick antwoordt
Bijdr. en Meded. XXIV.

up zijn versouck eysschende, heeft de schout anders nyet geseyt dan: „Op zynen tijt”.

9. Die voorscreven Mr. Henrick seyt dat de voorscreven schout, noch nyet desisterende van zijn voorscreven blamatie, omme hem noch vorder te obvieren, heeft int collegie van de zes-ende-dertich raden oick vermaent gehad dat hy hem begeerde te purgeren voort collegie voorscreven van alle tgene den schout hem was nagevende; versouckende tot dien eynde an meester Claes Heyn, broeder des voorscreven schout, aldaer present zijnde, dat hy zynen broeder daer zoude willen doen commen int collegie voorscreven.

10. Maer desen niettegenstaende, zoe moet de voorscreven meester Henrick noch wesen ende genomineert worden by de voorscreven onbekende dolenten te wesen een wreet, stuyr, nydich ende bitter mensch.

11. Hoewel nochtans alsoedanige passiones oft inwendige gebreecken in een mensche nyet geomprenhendeert ende beteyckent en mogen worden, nisi ex notis signis et factis exterioribus, diewelcke die voorscreven dolenten nyet en hebben verclaert.

12. Maer die voorscreven dolenten connen hier wel verzwijgen die oneer ende schandalisatie, meester Henrick by den schout gedaen, als dat hy hem ten aensien van allen menschen voor in de zael vant stadthuys op zijn rolle van de crimineelee zaecken inter reos gestelt heeft, alder opperste ende in de eerste plaetse, alsoff hy onder de misdadigen behoorde gerekent te zijn; die nochtans zoe dickwils te voeren zoe schepen als burgermeester geweest was.

13. Ende comende voorts opt 8^e, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 articulen, daerinne geseyt werdt dat delectie van burgermeesters ende schepenen ende raiden nyet gedaen en wordt naet behooren ende conform tpre-

vilegie der voorscreven stede, refereren die voorscreven burgermeesters hen diesaengaende tot heurder gededuceerde int 18, 19, 20, 21, 22 articulen van heuren advertisement, daerinne zyluyden geposeert hebben dat, zoewel naevolgende heurder privilegie alsoick die costume, zoe particulier binnen der stede van Amsterdam als generael over Hollant, mitsgaders oick nae dispositie van bescreven rechten, achtersusterkinderen ende zwagers rechters mogen wesen ende justicie administreren in één banck ende vierschaer.

14. Daerby vougende tot meerder voldoeninge, eerst op het achtste artijckel, daer gezeyt wert dat eenyge heuren voys ende suffragie op heuren eygen vrunden, magen ende zwagers gegeven zouden hebben, als een Joost Buyck op zijn zwager Dirck Schaep, als getrouwt hebbende twee susters, ende Cornelis Jacobsz. op Sybrant Occo, getrouwt hebbende zijn suster, dat hetzelve nae rechte niet verboden maer gepermitteert es, zoe in de electie van officie, die collegialiter geschien, diegheene die stemme ende voys heeft, tzy vader off zoen, deene den anderen eligeren mach, cum in publicis non curetur patria potestas vel jus sanguinis; ff. quod cuiusque ¹⁾ universitatis nomine.

15. Gelyck men oick, in conformiteyt van bescreven rechten, ziet useren in veel steden van Hollant.

16. Nisi, inquit text. in l. sequenti d. titulo ²⁾, lex municipii vel perpetua consuetudo prohibeat.

17. Twelck nochtans alhier binnen der stede nyet es geschiet anders dan navolgende privilegie ende costume, als blijcken mach uuyt den langen verloop van den tijt, by die dolenten zelve geallegeert.

¹⁾ Er staat: „quisque”. Bedoeld is Dig. Lib. III. Tit. IV.

²⁾ Zoo staat er; doch de aangehaalde woorden zijn te vinden in den in de vorige noot genoemden titel der Pandecten, § 6. De oorspronkelijke lezing zal dus wel geweest zijn: „l. sexto eod. titulo.”

18. Ende staet wel te letten dat den schout, noch burgermeesters, geen rechters en zijn, maer dat den schout alleenlijk bewaerder es van trecht van de Mat. voor den gerechte, ende dat burgermeesters oick geen rechters en zijn, maer dat heur officie es der stede eere ende goeden te bewaeren, ende oick te hebben op de pollicie derselver stede.

19. Upt 25 ende 26^e articulen, beroerende de celen, seggen de burgermeesters, gelijk boven verhaelt es, dat nae rechte de vader zijn zoon ende de contrarie de zoon de vader eligeren mach, als vooren, quasi enim decurio suffragium (dedit), non quasi domestica persona, gelijk den text voorscreven sprekende es.

20. Ende mitsdien tzelve oick zoude moghen geschien met ceeltgens, cum litteris vel verbis quis suffragium voluntatis sue an fabis pictis (?) an calculis declarat nihil intersit, ende dat alsulex in der stede van Delft ende Haerlem geprocedeert wort, ende tot Hooren mitte zwaerte boon.

21. Nyettemin omme mynen heeren te verthoenen wat van de cedullekens of briefgens es, zoe gebeurt wel dat die burgermeesters in der tijt, sorch dragende tegens die toecommende electie, als sy behoorden te doen, wel concipieren eenige persoenen, die tsamen huns bedunckens in rechte soude mogen zitten, volgende de privilegie der voorscreven stede, ende dezelve cedullekens oick andere, die stemme in der electie hebben, by communicatie verthoenen, laetende nochtans denzelven heur vrye elexie naer heur goetduncken.

22. By denwelcken dickmael gebuert dat zy stellen een zoon, zwager oft neve in heure voorscreven ceelkens, buyten weeten oft consent, ende oick tegens believe, van den vader, mede burgermeester oft in regiment zijnde, alsulex hem overstemmen,

onvermindert zijns ende een yegelijk anders zijn vrye elexie.

23. Nu ist alsoe dat , Pieter Cantert burgermeester wesende , die andere drie burgermeesters , zijn medebroeders in burgermeesterschap , tegens zyne wille gestelt hebben , onder meer andere , in de voorscreven ceel zijn zoon meester Aelbrecht Cantert omme te wesen een vande xviii , daeruuyt die schepenen ge-cooren worden ;

24. Sonder dat blijken zal dat hy zijn zoon zelver geëligeert oft stemme gegeven heeft , maer wel contrarie dat hy daertegens gerepugneert heeft.

25. Insgelijcx es mede gebeurt van Mr. Henrick Dircxz. , die de overstemminge heeft moeten lyden , gelijk van Pieter Cantert te vooren geschiet was.

26. Nopende het 27^e ende 28^e articulen zeggen de burgermeesters dat Mr. Henrick , hierop gevraecht zijnde , expresselijck ontkent eenige twistige zaecken , in de voorscreven 27^e ende 28^e articulen gementioneert , angegeben te hebben Frans Marcuszoon , tot zulcken fynen als by den dolenten geëxhibeert wort.

27. Maer zeyt wel waer te wesen dat hy den voorscreven Frans Marcus , wesende zijn buyrman , te kennen gegeven heeft in zeeckere communicatie van alsulcke uproer , als in den jaere xxxviii gemaict was binnen deser stede , ende hem doen lesen die articulen , die tegens die regierders , alsdoen wesende , overgegeven waeren by Willem Dircxz. , nu ter tijt schout.

28. Ende es de voorscreven illacie oft presumptie wel absurdt ende oick nyet gemeens hebbende mittet inhouden der voorscreven twee articulen , by den voorscreven doleanten boven geposeert.

29. Het inhouden van den 29^{en} articule van de voornoempde verclaringe , mentionerende van zeker ordonnantie van den Grooten Raide , es alhier impertinent.

30. Immers es kenlijck een yegelijck dat contrarie van dien oick eenige heeren van den Raide in Hollant, die onderlinge swagers zijn, metten anderen geseten hebben ende alsnoch sitten, als onder anderen mijn heere Suys ende Droogendijck, daervan den eenen des andere suster gehadt ende kinderen by gewonnen heeft.

31. Item, mijn heere Sasbout ende Drogendijck gehadt hebben elcx twee susters- ende broederskinderen.

32. Item, meester Dominicus Boot ende de huysvrouwe van Mr. Witte zijn twee broederskinderen.

33. Item, Mr. Arent Sandelijn behoutoom es geweest van meester Cornelis Suys ende tsamen geseten hebben.

34. Bovendien mede datter van de sententiën van den Grooten Raide geen appellatie en valt;

35. Ende van de sententiën, gewesen by den Hove van Hollant, maer een appellatie an den voorscreven Grooten Raide en valt; daer men ter contrarie van den vonnissen, gewesen by scepenen ende gerechte van Amsterdam, tweemaal appelleren mach.

36. Ende mitsdien minder zwaricheyt gelegen (es) in zwagerschap in der wet binnen Amsterdam, als zoolwel nae rechte als die costume gepermitteert zijnde; welke costume de Prince oick onder andere by eede bevesticht heeft.

37. Immers ex identitate rationis, by den privilegie der voorscreven stede admitterende achter-susterskinderen uuyt meer redenen oeck affiniteyt oft zwagerschap permitteert wordt.

38. Hierby gevoucht dat nyemant scepenen oft burgermeester wesen mach, hy en moet eerst zeven jaeren poorter geweest zijn; daer ter contraerie die Ma^t. zijn raeden furneren mach mit personen, uuyt alle provinciën comende, daert hem gelieft.

39. Het inhouden vant 30^e totte 37^e articule toe exclusys wordt bevonden solutie uuytet geposeerde in desen ende tinhouden in tandere advertissement geposeert es.

40. Daerby vougende alnoch dat de xxxvi raiden anders niet dan raiden en zijn de(n) voorscreven steden, om tot welvaert van dien te helpen consuleren.

41. Denwelcken by privilegie gegunt (es) eens jaers te moegen kiezen xiiii ende nu xvij persoenen, waeruyt de Mat. negen scepen ordineert.

42. Ende zal nyet bevonden werden dat int zelve privilegie eenige luyden gesecludeert worden van tofficie van xxxvi, die malcanderen in consanguiniteyt off affiniteyt bestaen, quare etc.; ende daeromme de voorscreven stede volstaen mach, mits haer regulerende nae dispositie van bescreven rechten, expresse permitterende een vaeder met veel zoenen in een vroetschap oft raide van der stede te zitten, in rechten genaempt in curia decuriones, mits den vader prefererende int gemeen deerste stemme; l.j^a et ibi glosa, C. de muneribus et honoribus non continuandis inter patrem et filium ¹⁾).

43. Bovendien mede dat men in delectie van den xxxvi raden altijt achtervolcht heeft de oude costume ende maniere van doen, die men nae bescreven rechten daerinne schuldich es te volgen. Lex non tantum in verbis, nonnumquam etiam longa consuetudo; ff. illo titulo ²⁾).

44. Sonder dat dezelffde bescreven rechten oft costume by eenige privilegiën off ordonnantie der voorscreven stede bevonden zullen werden gede- rogeert, immers by de Prince geconfirmeert zijn.

45. Te meer dat tofficie van den xxxvi raedt

1) Cod. Lib. X. Tit. XL.

2) Dig. Lib. I. Tit. IV.

geduert het leven lanck van dengeenen, die gecoren es; ende zoe verre daerinne regardt genomen zoude moeten werden op affiniteyt, zouden veel alianciën van huywelijcken achter blyven.

46. Ontkennende expresselijck tinhouden van den 37^e art. als alhier geposeert wert; ende zal nyet bevonden worden dat Mr. Henrick Dircxz., Pieter Cantert ende Sybrant Occo yemant van heuren bloede onder de xxxvi raiden heeft.

47. Ende dat den burgermeesters ende regierders hier te last geleyt wort int 38^e art., alsdat zy met dreygementen eenige moelenaers angegaen zouden hebben, tzelve heeft den Procureur-generael van Holland Mr. Henrick Dircxz. int particulier te laste geleyt, hoewel nochtans Mr. Henrick geen burgermeester en was ten tyde als men zeyt dattet geschiet zoude zijn; ende zal oick nochtans nyet blycken dat Mr. Henrick die woorden gesproken heeft, noch geen van den burgermeesters.

48. Upt 39^e articule seggen de voorscreven burgermeesters dat zyluyden nyet en weeten te spreecken van de rudesse, daervan de dolenten hen int zelve art. beclagende zijn, ten waere zy breeder specificatie daervan deden van de namen, wye die geseyt ende tegens wie de woerden gesproken zouden zijn, omme alsdan daerop naerder te mogen zeggen; versouckende mits dien fyne breder verclaringe ex officio.

49. Nopende het 40^e art. es voer gesolveert int tweede articule van desen; ende schijnt wel dat dese remonstranten anders nyemant en kennen souffisant ende bequaem om te regeren dan hen zelve, diewelcke veel eerlijcke luyden, als in dese articulen staen, reprocheren ende bewarpen als nyet bequaem totten officie, daertoe zy gecoren zijn;

50. Die nochtans binnen Amsterdam gehouden

werden voor rijke, eerlijke ende treffelijke luyden boven alle exceptiën.

51. Daerby dese ambicieuse dolenten bekennen moeten dat zy nyet te gelijcken en zijn in naem, faem ende rijkdom, welvaren ende vreedtsamicheyt.

b. KLACHTEN OVER HET VOORBIJGAAN DER
VROEDSCHAP.

1. *Eerste geschrift der Doleanten; art. 9, 10.*

9. Worden oick die voorscreven zes-ende-dertich raden nu ter tijt by denselffden soe weynich (alst schijnt) geacht, dat die voorscreven regierders wel dorven saecken van groter importantie, den voorscreven stede concernerende ende altemet tot grote kosten streckende, uuytrechten sonder voergaende communicatie ende advyse van de voorscreven zes-ende-dertich geswoeren raden.

10. Waerdeur ende meer andere oersaecken binnen der voorscreven stede daffairen van der justitie ende politie nyet en worden uuytgericht alst behoert.

II. *Advertissement van Burgemeesteren; art. 23.*

23. Alsoot 9^e ende 10^e art. te seer generalicken gheposeert sijn, ende nyet uuytdrukken wat cleynachticheyt den ses-ende-dertich raeden ghesciet es in eenighe saecken, soo en moghen dieselve nyet naerder beantwoort worden voor alsnu, dan dattet voortstel van den remonstranten ontkennt werdt; ende sall dies aengaende solutie ghegheven worden opten articulen van die specificatie dies aengaende, by den heymelicken accusateurs overgegeven.

bevindt nyet¹⁾ onder andere dese woorden „onvermindert ander crediteuren hair goet recht”, ende nochtans by der presentacie van de saicke desen angaende men bevindt de voorscreven woorden „onvermindert” geroeyeert, zoe de doleanten verstaen

IV. *Tweede debat van Burgemeesteren; art. 52—83.*

52. Beroerende 41^e art. zeggen de burgermeesters datter diversche resolutiën oick op diversche tyden ende advysen genomen zijn van (de) xxxvi raeden om tshout-ambocht by beleninge an der stadt te crygen.

53. Volgende denwelcken de burgermeesters haer naersticheyt gedaen hebben omme tzelffde te effectueren; ende hiervan de xxxvi raiden geadverteert zijnde, hebben zy die naersticheyt van den burgermeesters gelaudeert ende denzelven gedanct.

54. Insgelijcx zullen de burgermeesteren verifiëren dat het werck buyten Sint Antonispoort gemaict, by advyse ende deliberatie van den xxxvi raeden ende nae voergaende advys van de voorscreven xxxvi raiden geschiet; twelck heur int 42^e art. van den remonstranten te laste geleyt wert alsoft tzelffde zonder advyse gedaen waere.

55. Ende ontkennen yet gedaen te hebben tegens de sententie van de Ma^{t.}, in den 43^e art. van den remonstranten gemencioneert; gelijk zy oick ontkennen tvoorstel van den 44 articule van den remonstranten warachtich te wesen, ende seggen dat contrarie van dien bevonden zal werden by inspectie, als dat die verhoginge voorscreven oft anwerffinge nyet en es die stede prejudiciabel, als wesende zeer laech ende nieuwers naecommende up den peyl, die den anderen van der Lastaige volgende de sententie van de Ma^{t.} gestelt es, waernae zy hoogen mogen.

1) „nyet” moet waarschijnlijk wegvallen.

56. Ende es onder anderen redenen oick opte voorscreven plaetse die aerde uuyter stede grachten comende gebracht, als daertoe naest gelegen ende propijs te wesen.

57. Beroerende het 45 articule, mentie makende van de quade handelinghe, die den burgermeesteren gehadt zouden hebben van den tienden penninck de anno liij, seggen die burgermeesters, by forme van advertissement, dat Willem Dircxzoon van deser zaicke tot veel plaetsen veel mentie ende gescrifte gemaict heeft tegens der waerheyt.

58. Maer es waracchtig dat, den x^{en} penninck getaxeert ende gecollecteert zijnde, die burgermeesters vernomen hebben dat by den tauxateurs nyet en was regardt genoemen, als dat behoort hadde, upte reparatie van den huysen binnen Amsterdam, die-welcke boven allen huysen van Hollant meerder reparatie behoufden, overmits den argen oft quaden gront, groote belastinge deur tleggen van tcooren ende andere waeren, die upte solders ende in de huysen gebracht werden, waerdoer den huysen zeer zygen, geknoest ende gebroken werden, ende zonder welcke belastinge de huysen geen groot proffijt en zoude mogen uuytbrengen oft weynich in huyre gelden;

59. Ende dat in alle de landen van Hollant leggende affgetrocken waeren alle oncosten van dijckaije ende andere ongelde, upten landen vallende;

60. Soe hebben die burgermeesters den voorscreven taxateurs voor oogen gehouden ende mit hen gecommuniceert wat men ter cause van der reparatie van den huysen voorscreven zouden behoiren van den x^{en} penning of te trecken.

61. Ende naer voorgaende communicatie es, uuyt zaicke van der voorscreven reparatie van de voorscreven huysen, affgetrocken de somme van drye-

duysent zevenhondert xxv Karolusguldenen van xl grooten tstück.

62. Welcke somme also men nyet bequaemelijck en mocht deelen ende een yegelijck int particulier naer advenant zijn portie in den tienden penninck wedergeven, zonder zeer grooten moyten ende arbeyt, ende dat, overmits de oorloge alsdoen voor oogen zijnde, wel apparent was datter meer beeden ende subventiën de Mat. by den ondersaten gegeven ende upgebracht zouden moeten werden;

63. Soe heeft den burgermeesters in der tijt goet gedocht de voorscreven penningen, by advyse van den tauxateurs ende naedien dat die penningen by den tauxateurs oick getelt waeren, te doen brengen upte tresorie der voorscreven stede, ten behoufve van der gemeente, omme in toecommende tyden tot ontlastinge van den burgeren geemployeert te werden, in tyden ende wylen als die zaicke eyschen zoude, ende eenige beede oft subventie gegeven zouden moeten werden.

64. Maer alsoe de burgermeesters verstaen hebben naderhant dattet tzelfde heur werck by eenige quaetwillige int quaet genomen ende voortgespreyt was, alsoff de burgermeesters tot heur selfs oft eenige particulier proffijt de voorscreven penningen, oft een deel van dien, geemployeert zouden hebben;

65. Soe hebben zy den xxxvi raiden deser stede angedient die voorscreven onwarachtige delatie oft opsprake, ende de voorscreven penningen, voor de reparatie affgetrocken, in de vergaderinge van de xxxvi raiden doen brengen uuyter tresorye voorscreven, ende versocht advys van den xxxvi alwaer de voorscreven penningen best bewaert zoude mogen worden, omme de voorscreven quade opsprake wech te nemen ende den quaetwilligen den mont te stoppen.

66. Ende es eyntelijck by den xxxvi raiden geadvyseert dat de voorscreven penninghen weder gebracht ende bewaert zouden werden op der stede tresorie, daer die vandaen gebrocht waeren; ende dat men die voorscreven penningen eerst zoude laten tellen by twee scepenen, ter presentie van Gerrijt Jan Lambrechtszoon, Henrick Cornelisz. ende Aelbrecht Marcusz., raeden der voorscreven stede, die in den voorscreven jaere liii tauxateurs hadden geweest; twelck oick alsoe volbracht es geweest.

67. Ende alsoe tgrundt voorscreven es by den Staten van Hollant vernomen es geweest, zoe hebben dezelve, uuyt crachte van heure excutorialen, daerop vercregen, diezelve penningen mitterdaet doen executeren, appellatione etiam postposita, ende nyettegenstaende diversche motiven van rechten ende redenen, van wegen den regierders geallegeert ter contrarie.

68. Ende hebben de burgermeesteren tot heure ontlastinge quittancie van den ontfanger van tlant genomen, onder zeeckere protestatie, in desen by den burgermeesteren ter cause van desen gedaen.

69. Ende hebben naederhant proces geintenteert tegens de Staeten ende geconcludeert tot restitutie de(r) voorscreven penningen, als indebito genamptiseert ende te rechte affgetrocken zijnde uuyt zaicke van de reparatie voorscreven, dewelck oick nae bescreven rechten offgetrocken moet worden, gelijk by versceyden advysen van geleerden in den rechten bevonden wert te behoiren, hem refererende dies angaende tot dispositie van gemeen bescreven rechten, quod fructus non dicantur nisi deductis sumptibus.

70. Int welck doende den burgermeesters hem gequeten hebben als goede regierders ende voorstaenders van de gemeente toebehoort, tot proffyte van de gemeente ende nyet tot yemants particulier singuliers proffijt oft vordele;

71. Doende tzelfde nyet heymelijck oft secretelijck, maer openbaerlijck, by advys van den tauxateurs ende oick approbatie van den xxxvi raeden.

72. Sulcx dat hier geen questie en es van misdaet, delict oft mishandelinghe, dan alleenlijck off die burgermeesteren gefundeert waeren nae rechte de voorscreven deductie van de reparatie van den huysen te mogen doen; tzelve dependerende uuyt de interpretatie van den octroye van den tienden penninck, oft tzelve behoert te verstaen werden nae bescreven rechten dan nyet.

73. Ende zoe verde dese dolenten waeren lieffhebbers vant gemeen welvaren, behoorden zy den burgermeesteren te bedancken dat zy gestudeert hebben om den tienden penninck te doen gaderen ten minsten quetse van der gemeente.

74. Twelck oick bekennende Willem Dirckxz., schout deser stede, ende by eenige hem geseyt zijnde dat hy die handelinghe voorscreven van den tienden penninck sinisterlijck in Den Hage angedient oft eenige persoenen te kennen gegeven hadde anders dan die in der waerheyt geschiet was, daerop hy, mits tzelve ontkennende, ter antwoerde gegeven heeft: „zoude ick zulcke dingen doen oft sulcx gedaen hebben, zoe zegt dat ick een schelm, boeswicht ende bederver der stede van Amsterdam ben”.

75. Nyettegenstaende nochtans dat de waerheyt zulcx es; ende dat meer es, heeft uuyt zaicke van dien een eerlijck persoen, litmaet deser stede mitsgaders alsdoen als burgermeester wesende, genaempt Zybrant Occo, wel openbaerlijck op een Sondach, upter merck, ten aenhooren van veel luyden tot meermael hieten liegen, zeggende: „Ghy liechtet”, repeterende tzelve meermael, mits willende ontkennen dat hy tzelve, in Den Haege oft elders, anders angebrocht hadde dan tzelfde geschiet es.

76. Den burgermeesters ontkennen gansselijk het inhouden van den 46 art., als dat luyt; maer es waerachtich dat in den jaere XLVII den burgermeesters gaern gecoft zouden hebben tconvent van den Pouwelsbroeders; maer es tzelve belet geweest by tcappittel van der oirde van de tertia regula Sancti Francisci;

77. Diewelcke, in groote getale vergadert zijnde binnen den cloester van den Pouwelsbroeders binnen Amsterdam, hebben verclaert tconvent hem toe te commen ende dat zy de alienacie ¹⁾ niet toestaan en wilden, waerdeur de zaicke achtergebleven es ²⁾.

78. Beroerende het 47^e art. zeggen de burgermeesters dat zy versoucken verclaringe op wat dach in Januario lxii by de resolutie van den xxxvi geordonneert was; omme, deselve resolutie gesien, naerder geantwoerd te worden alst behoiren zall.

79. Aengaende t 48^e art. zeggen de burgermeesters dat Willem Dircxz. dese onwarachtige doleantie tot meermael te kennen gegeven heeft, ende dat de Procureur-generael van Hollant oick dese questie ten laste van Mr. Henrick Dircxz. geleyt heeft ende tegens hem geen victorie gevochten. Ende beroerende de principaele materie, ontkennen die burgermeesters tgeobiceerde van den dolenten warachtich te zijn, ende dat tzelfde nimmermeer mitter waerheyt bevonden zal werden.

80. Ende dat hieruuyt ende uuyt alle voorgaende veele articulen wel bevonden mogen werden de groote onrustige harten van (den) remonstranten, die de burgermeesters in der tijt naegegaen hebben ende noch naegaen, dat zy de Ma^t. andienen ende verwecken alhier oude zaicken ende querelen, die over xx jaeren gedaen zoude zijn, al om de burgermeesters

1) Er staat: „aliancie”.

2) Zie Ter Gouw, a. w., V. 177.

ende regierders te houden in stadige travail ende molestatie ende denzelfden te brengen in ongenade van Zijn Ma'. ende cleynachticheyt van alle degheene, die van de voorscreven materie zullen hoiren oft daermede geëmpesseert zijn.

81. Ende waer wel goet, ten eynde dese remonstranten heur moet mochten coelen ende heur fenynige hart eens mochten uuytspoegen, oick verclaringe deden wat vorder treffelijke zaecken by den burgermeesters gedaen zoude zijn, daeroff zy generalijck mentie maken int 49^e art., opdat die burgermeesters, eens gehoord, in ruste mochten leven.

82. Ende versoucken die burgermeesters die hiermede belast werden an mijn heere de Prince van Oraengnen etc, dat Zijnre Ex^{ie}. believe henlieden te willen admitteren omme de voorscreven zaicke personelick, zoeveel hemlieden angaet, voor Zijnre Excelentie te verantwoirden, oft voer den Hove van Hollant, als rechters competent in desen zaicke.

83. Upt 50 ende 51^e art., zeggen die burgermeesters dat alzoë zy hiervan noo(i)t gehoord en hebben, dat zy tzelve den scepenen angedient hebben ende den secretarissen; ende meenen wel dat tzelve by henlieden verantwoord zal werden.

c. KLACHTEN OVER DEN TRAGEN GANG DER JUSTITIE.

I. *Eerste geschrift der Doleanten; art. 11—17.*

11. Want tes notoir dat binnen die voorscreven stede een seer lanxsame rechtvorderinge ende trage expeditie in justitie geschiet, nyet alleen voor den burgeren maer oick voer den vreemden cooplyuden.

12. Alsoe die experientie bewijst dagelicxs dat doer dontallicke querellen, veroersaect doer die menich-

57. Noch een huys, staende opten westerhoek van der dwerstrate ¹⁾.

58. Noch terff van Quirijn Jacobsz. Hooft, gelegen buyten Sint Anthonispoorte an de Kaedijck, ende meer andere, die men wel soude mogen vinden, indient noot sy.

IV. *Tweede debat van Burgemeesteren; art. 84 88.*

84. Beroerende 52^e art. zeggen de burgermeesteren dat de naecoop van thuyt, daer Mr. Marten Blocklant, pensionaris, nu inne woent, die burgermeesteren in den naeme van der stede geobtineert hebben by vonnisse van scepenen, twelck oick gegaen es in cracht van gewijsder ding ende al met goede zaecke, volgende de stede ordonnantie.

85. Upt 53^e art. zeggen de burgermeesters dat die stede een huys hebbende van outs, dicht staende an de Nyeuwe brugge, ende tzelve te nae getimmert zijnde by den buyrman, zoe hebben die burgermeesteren, omme alle questiën ende querelen an deen zyde te leggen, tvoorscreven huys, by consent van partie, nae hem genoemen by naecoop.

86. Als zy oick gedaen hebben thuyt van Barent Claeszoon, schilder, upten Middeldam, int 54 art. van der remonstranten verclaringe gementioneert; ende oick, nae loff ende bott tusschen den voorscreven burgermeesteren ende een Reynst Jacobsz., gementioneert int 55^e art. van de voorscreven verclaringe, hebben

1) 7 Oct. 1550 kochten Burgemeesteren van Claes Loen Claesz dit huys voor 1560 Karolusguldens. (2e Groot Mem., f. 34.) De Nienwezijds-dwarsstraat was een dwarsstraatje van de Vogelsteeg (de straat van den Dam naar den N.Z. Voorburgwal, ten N. van het stadhuis), dat uitkwam op het N.Z. Kerkhof. Met ingang van 1 Mei 1551 werd het huys door de stad verhuurd voor 5 £ 16 sc. Op 1 Mei 1564 werd de huur op f 60.— gesteld.

die burgermeesteren zijn huys totter stede behouff genomen; als zy oock den nacoop genomen hebben van den erve, int 56 art. genomineert, niet tegens de wille van Bartolomeeus de Bicker, maer by zijn consent, omme aldaer een huys te timmeren voor een goet schoelmeester, an denwelcken een groote belanck es gelegen in een goede stadt.

87. Item, thuyt, staende upten westerhouck van (de dwerstrate), int 57^e art. gementioneert, hebben die burgermeesters tot hem genomen omme aldaer een nieuwe vleyshalle te maecken; ende terve van Quyrjn Jacobsz. Hooft, int 58^e art. geroert, es by tusschenspreken van goede mannen ende consent van partyen mede an de stadt genoemen.

88. Alle welke coopen ende naecoopen, boven gespecificeert, die burgermeesteren totter stede behouff overgenomen hebben, by advyse ende deliberacie van den xxxvj raeden, tot oerbaer ende nutschap der voorscreven stede, ende nyet en weten dat hen dies angaende yemant beclaecht, dan alleenlijk dese onbekende ende ongenomineerde remonstranten.

h. KLACHTEN OVER HET ONTBREKEN VAN EENE VERORDENING OP HET BOUWEN BUITEN DE MUREN.

I. *Eerste geschrift der Doleanten; art. 40 en 41.*

40. Waerdeur oock darbeytsluyden, aldaer in groter getaete zijnde ende nyet vermuegende die costelicke huysen van den huysen binnen der voorscreven stede vervallen, buyten dieselve stede, nochtans binnen die vryheit van dien, gedrongen werden wonincxkens te maecken, ende evenwel in alle lasten ende axysen der voorscreven stede contribuerende gelijcx metten binnen woenende burgeren; welke wonincxkens deese

71. Dan sichtent den jaere XL soo hebben die voorscreven van Amsterdam seeckere keure gemaect, by denwelcken syluyden ghestatueert hebben, dat die contraveniënten jegens derselver moeten terstont pandt gheven tot seeckere somme, ofte by gebreecke van dien worden gheapprehendeert, sonder te moegen ghestaen met cautie, alsoo die doleanten verstaen.

72. Waeromme ende andere diergelijke saecken en worden die burghers haer privilegiën nyet voorghestaen alst wel behooren soude, nemaer ghenouch gefrust(eert van den effecte van dien.

IV. *Tweede debat van Burgemeesteren; art. 89—104.*

89. Aengaende 59^e ende 60^e art. en van der remonstranten verthoningen, zeggen de burgemeesteren dat tgeen die genomineerde persoenen geseyt worden betaelt te hebben, overmits het buyten timmeren, zy wel geloven warachtich te zijn; ende hadde zeer goet geweest dat de schout die keure van buyten timmeren altijt wel onderhouden hadde.

90. Maer die burgermeesteren ontkennen quytgeschouwen te hebben de boeten, die Adriaen Pauw ende Claes Pietersz. schuldich zijn geweest, ten waere die doleanten naerder specificatie wisten te doen van den jaere (ende) daege dattet zelfde geschiet zoude zijn, waernae zy hen alsdoen zouden mogen reguleren ende de saicke verantwoirden.

91. Maer willen wel geloven dat den schout met Adriaen Pauw gecomposeert heeft voer den boeten, die hy mochte schuldich wesen, zonder den burgermeesteren daeroff geadverteert of van heuren twegen gecomposeert te hebben.

92. Upt 61 art., mentie maickende van Cornelis Jacobsz., brouwer, zeggen de burgermeesteren dat de voorscreven Cornelis Jacobsz. gegunt es precario

ende tot wederzeggen van den burgermeesteren te mogen over de stede Achterburchwal steken een bruggeken, omme van zijn eene brouwerie bequaemelijk in dandere te moogen gaen.

93. Twelck die burgermeesteren hebben gedaen omme de neringe van de brouwerie binnen deser stede te mogen locken, die seer bequaem waere totte berustinge van den scepen, zonder dat die burgermeesteren geloven tzelve te wesen tot prejuditie van de gemeente.

94. Ende zoe verde de remonstranten, die twelvaeren ende tranquillité van der stadt hem vanteren te zoucken, verclaeren willen wat interest die gemeente lydende es deur(t) steecken vant voorscreven bruggelken, die burgermeesteren, des wel onderrecht zijnde, staen overbodich om tvorscreven precario te wederroepen.

95. Ende dat die remonstranten zegghen int 62e articule gelijcke vrydom geweygert te wesen Willem Michielszoon, zeggen die burgermeesteren, oft tzelve alsoe geschiet waere, dat dit mitte andere saecken nyet gemeens en heeft;

96. Alsoe by den duycker dagelijcx schepen moeten leggen ende de vullens van de Plaetse, van de vischmarct ende van de sleepaerden, by den duycker staende, al met schuyten ofgevoert moeten worden; twelck belet zoude moeten worden deur timmeren by den voorscreven Willem Michielsz., ende daeromme nyet gemeens en heeft mitten anderen.

97. Aengaende Cornelis Lambrechtsz., int 63^e art. gementioneert, seggen die burgermeesters dat zyluyden, om der stede wage bequamer te maecken, zy by advyse van de xxxvi Raiden zeeckere huysen opgecoft ende affgebroken hebben.

98. Na welcke offbreck die voorscreven Cornelis, uuyt zijn eygen temeriteyt ende eensdeels by nacht

ende ontyden ende zonder advys ende consent van den burgermeesteren, gepoocht heeft veynsters te stellen, opgaende over tvoorscreven erve, by de stede gecocht; twelck de burgemeesteren alsoe nyet hebben willen lyden, dat yemant uuyt zijn auctoriteyt, sonder requisitie an den burgemeesteren, zoude doen; ende hebben oick naederhant die burgermeesteren datzelve huys tot der stede behouff tot Cornelis moeder gecocht.

99. Item, upt 64^e ar.^{le} van de voornoemde verclaringe zeggen die burgemeesters dat zy hen int geen alhier geseyt es gereguleert hebben naer de keure ende ordonnantie der voorscreven stede, ende na de royenge van den geswoeren roymeesters, daerop gemaict.

100. Upt 65^e ar.^{le} van de voorscreven verclaringe zeggen die burgermeesteren dat zy die erven van den persoenen alhier genomineert gecoft hebben ter stede behouff, omme goede ruympte voor de poorte te hebben; als zy oick gecoft hebben het water ofte rietlant, eertijts toebehoort hebbende Cornelis Boom.

101. Maer en weten die burgermeesteren nyet te zeggen dat zy eenige erven genoemen hebben sonder recompense van de persoenen, int 66^e ar.^{le} gementioneert, ten waere die remonstranten tzelve naerder verclaerden ende specificceerden.

102. Upt 67^e articule van de voorscreven verclaringe zeggen die burgermeesteren dat zy hen refereren diesangaende totte keure, daeroff by der weth deser stede gemaict, tot welvaren derselver stede, dicterende in effect dat men nyet modderen en moet dan by consent van den burgermeesteren, om redenen, eensdeels in de voorscreven keure verhaelt, hier te lang te verhalen ¹⁾).

1) De considerans luidt: „Alzoe dagelix hoe langer hoe meer deser stede wateren, deur tmodderen van diversche luyden, ontgront

103. Upt 68^e ende 69^e articulen zeggen die burgermeesters voor dese tijt anders nyet, dan dat zy expresselijck ontkennen yet gedaen te hebben tegens het gementioneerde privilegie; ende alsoe tzelve betreffen zoude quade bewaernisse van heuren eedt, staen zy overbodich te verwachten wat by tjusticie hierof getermineert zoude mogen worden.

104. Als zy van gelijcke ontkennen tegen het privilegie, int 70 articule gementioneert, gedaen te hebben; maer weet Willem Dirxz., schout, wel hoe die burgermeesters tzelve privilegie voortgestaen hebben in de contraventie, by Willem Dirxz. voorscreven tegens tprivilegie gedaen, ende tegens hem in diversche instantiën, zoe hier als voor den Hove van Hollant, sententie tot hooren voordeel geobtineert hebben.

k. KLACHTEN OVER HET VERDUISTEREN VAN GELDEN
UIT DEN OPGEBRACHTEN 10^{en} PENNING. BESLUIT.

I. Eerste geschrift der Doleanten; art. 43, 44.

43. Die voorscreven supplianten verstaen mede — ende es sulcx oick die fame binnen die stede van Amstelredamme — dat in den jaere xv^e vijff-ende-vijftich yet gedefalceert ende achterhouden soude sijn uuyt die gecolligeerde somme van den thienden peninck; waeromme opspraecke ende murmuratie onder eenige van der gemeynthe es, tegens dengeenen die daarvan bewindt gehadt hebben, nemende daeruyt suspitie dat by denselffden die saecken ende goeden der voorscreven stede nyet dienen noch behoeren geadministreert te worden.

werden tot grooten achterdeel deser stede ende hoere wateren".
(Keurboek F, fol. 103 v°.)

IV. *Tweede debat van Burgemeesteren; art. 105—109.*

105. Upt 73 ar.^{le} van de voorscreven verclaringe zeggen die burgermeesters dat die reeckeningen deser stede wel getrouwelijck gedaen worden, nae ouden haercomen ende uuyt crachte van de privilegie ende der voorscreven stede hantvesten; ende dit alle jaers, nae voorgaende proclamatiën, openbaerlijck tot dien eynde gedaen, ende dit al openbaerlijck in de vierschaer, ten anhoiren van eenen yegelijck, die daerby wesen wil, ter presentie van den burgermeesteren, schout ende scepenen; zonder dat in de voorscreven reeckeninge eenige faulte bevonden es geweest.

106. Ende alzoe zijne Princelijcke G. uuyt desen mach bevinden ende claerlijcken verstaen allen die voorscreven articulen der dolenten uuyt rechter invidie, emulatie ende ambitieuse affectatie der stede regiment ende offitie, tot groote oproer, diffamatie, cleynachticheyt ende vilipendie der stede regierders voortgesteld ende geexcogiteert te zijn, ende by hemluyden noch ongelijck breder gedivulgeert ende op waghen, schuyten ende achter straten gedragen te zijn, in alle schijn off zy hen in de stede zaecken ende heur offitie qualicken gequeten ende yet gecommitteert hadden, correctie waerdich; al deur ingeven ende inhortatie, als grootelijck te presumeren staet uuyter beleyde ende...¹⁾ van allen voorgaenden acten van den schout.

107. Dewelcke, als zijne Princelijcke G. uuyter burgermeesters advertissement claerlijck bevonden heeft, al zeeder omtrent den jaer xxxvi tot desen dage toe die stede regenten ende burgermeesters, zoe met heymelijcke conspiratie als oock met verscheyden

1) Hier is in het handschrift plaats voor een woord opengelaten.

ongefundeerde processen, onder couleur ende ombre van zijn officie, nyet gelaten heeft te prosequeren ende sonder ophouden te vexeren; behalven noch verscheyden faulten by denzelffdén gecommiteert in texerceren van zijn officie ende bewaernisse der justicie, mede eensdeels in cort int voorscreven advertissement gededuceert, al tot spyte ende¹⁾ van der stede.

108. Ende dit, zonder eenige redenen ofte verdienst der voorscreven stede tegens de voorscreven schout; maer, als wel grootelijck te beduchten staet, in wederwraeck oft ranceur van zekere different, questie ende geschil, die hy ende Mr. Henrick Dircxz. tesamen uuytstaende hebben, der stede nochtans in geenre manieren concernerende off aengaende; gemerct nyet blijcken en zal dat die stede hem in eenige zaecken, by forme van accusatie, haer oyt tegens hem met meester Henrick Dircxzoon partye gevoucht off gemaect, off zijn bloet off goet oyt geprosegueert off vervolcht hebben gehadt; gelijk hy tot verscheyden plaetsen langens de straet, wagen en schuyten, tot groote diffame der voirscreven stede, nyet en laet te semineren.

109. Waeromme (volgende) haer eede, die zy int stuck van haer officie gedaen hebben, van der stede goeden te bewaeren als haer eygen, die regierders der stede zaick tegens de frivole delatiën ende bevechttingen der (sic) voorscreven schout sulcx gedefendeert ende mitter justicie geresisteert hebben, dat zy in alles, mitter hulpe Godts ende redenen van rechten, der stede eere ende welvaert bewaert, ende diversche sententiën, tot groote schande des voorscreven schout, tot heur voordeel geobtineert hebben, nyet zonder coste van der stadt.

1) Hier is een woord opengelaten.

Contrarie denwelcken soo men nyet bevinden en zal dat zy hen oyt gedraegen, maer in alles in conformiteyt van dien hen gequeten ende gereguleert hebben in tadministreren van heur officie, ten eynde zy heur zaecken ende handelingen overal ende voor een yegelijck soude mogen openbaren ende beantwoorden tegens haer quaetwilligen; daermede zy int wederleggen der voorscreven pretense articulen hoepen te mogen volstaen;

Soe versoucken ende bidden de regierders voorscreven in alre ootmoet Uwer Princelijcke G. met mijn heeren zijre adjointen, opter zaicken voorscreven zulck regard te willen nemen dat de stede duer alsodanigen frivole accusatie, by forme van stille waerheyt gedaen, geen prejudicie geinfereert, noch bezwaert en worde tegens ordonnantie van bescreven rechten, daerop de voorscreven regierders in desen tot defentie heurder innocentie funderende zijn; mitsgaders oick toesicht te willen dragen datter, onder dexel van desen, geen occasie gegeven oft veynster geopent en werde anderen, onder diergelijcke fameuse libbellen ende heymelijcke conspiratie tegens der stede welvaren ende cleynachticheyt der stede regierders, gelijcke vexatie ende diffamatiën ende ¹⁾ voort te stellen, maer daerinne te versien tot exemple ende spiegel van andere; bysonder in desen periculoese tijt ende diversiteyt van religiën, daerop die regierders versoucken wel regard genoemen te werden.

Ende hoewel die naemen de(r) voorscreven doleanten de regierders onbekent zijn; ende nochtans Uwer E. verclaert heeft die in zijnre handen te berusten ende oversulcx deselve Uwer Exelencie bekent zijn; soe est dat die regierders, moeten(de) ende geconstringeert zijnde in desen te aenvaerden een nieuwe maniere

1) Hier is een woord weggevallen.

van defentie ende verantwoordinge, in bescreven rechten nochte stijl bekend noch geuseert, voorts concluderen dat zyluyden by de Mat. verclaert zullen werden puer, suver, innocent van alle die voorscreven pretense onwarachtige diffamatie ende delatiën, zoe in desen als die tweede verclaringe der voorscreven dolenten, Zijnre Mat. gepresenteert, inponerende hen diesaengaende een eeuwich zwygen ende silentium; mitsgaders, op zekere peynen jegens Zyne Mat. te verbueren, interdicerende diergelyjke meer te doen; condempnerende hen voorts in allen schaden ende interesten, by de stede uyt saicke van dien geleden.

C. VERBAEL, GEHOUDEN BY MR. CRISTIAEN DE WAERT, RAEDT TOT MECHELEN, ENDE MR. ARENT SASBOUT, RAEDT-ORDINARIS IN HOLLANT, TOT AMSTELREDAM IN MEYE XV^{CLXV}, UPTÉ ARTICULEN VAN ZEKERE ONGENOMINEERDE REMONSTRANTEN DER VOERSCREVEN STEEDE.

Achternvolgende zeeckeren twee apostillen van de Hoochheyte van de Hartoginne van Parma, Plaisance etc., Regente ende Gouvernante van de Co. Mats. Nederlanden van herwaerts over, een gestelt up zeeckere requeste, hare Hoocheyte gepresenteert by veel onderdanige ondersaten ende borgeren der stede van Amstelredamme, supplianten, in date den 11^{en} Octobris anno XV^{CLXIII}, ende dandere gestelt achter seeckere articulen, by den voornoemden supplianten hare voorscreven Hoocheyte overgegeven, van date den 19^{en} Octobris daeraenvolgende;

Sijn voer ons, Guillaume de Nassau, Prince van Orange etc., Stadthouder-generael over Hollandt, Zeelandt ende Vrieslandt, tot ons genomen hebbende